

info@egt.ee

Eesti Geoloogiateenistus

Teie 01.10.2026 kiri nr 13-2/26-1508

Meie 19.10.2026 kiri nr 1-10/588-2026

Arvamus Harju maakonna Huntaugu liivamaardla registrikande muutmise korralduse eelnõu kohta

Eesti Geoloogiateenistus (edaspidi EGT) edastas oma 01.10.2026 kirjaga nr 13-2/26-1508 OÜ-le Verston Eesti arvamuse andmiseks korralduse eelnõu „Harju maakonna Huntaugu liivamaardla registrikande muutmine“. Vabandame, et arvamus esitatakse pärast 16.10.2026 tähtaega, ning palume see korralduse tegemisel siiski arvesse võtta.

OÜ Verston Eesti ei nõustu varu määramisega passiivseks tarbevaruks järgmistel põhjustel.

Maapõueseaduse § 23 lõike 6 kohaselt on maavaravaru passiivne juhul, kui selle kaevandamine ja kasutamine on õigusaktide kohaselt keelatud või ei ole selle kaevandamine ja kasutamine keskkonnakaitse vajadust arvestades võimalik. Kumbki tingimus ei ole täidetud.

Kuusalu IV uuringuruum ei asu kaitsealal ega püsielupaigas.

Agu Leivitsi 23.04.2026 seisukoha järelendus on, et „ei saa eeldada“, et kaevandamisloa väljastamine oleks tulevikus võimalik. Tegemist on prognoosiga tulevase loamenetluse kohta, mitte tuvastatud asjaoluga, et kaevandamine on keskkonnakaitse vajadust arvestades võimatu. Kaevandamise mõju metsisele ja võimalikke leevendusmeetmeid (nt etapiline kaevandamine koos kohese korrastamisega, tööde ajalisel piirangul) hinnatakse kaevandamisloa menetluses ja vajadusel keskkonnamõju hindamisel.

Eelnõu kohaselt arvatakse plokid Huntaugu liivamaardla koosseisu. Samas maardlas ja samas metsise elupaigas (KLO9101732), Kuusalu IV uuringuruumist 273 m ja 280 m kaugusel, kaevandatakse ehitusliiva Huntaugu I (keskkonnakaitse luba nr HARM-139) ja Huntaugu (nr HARM-137) liivakarjäärides. Need alad asuvad Völlaskatku I metsisemängust praktiliselt samal kaugusel kui Kuusalu IV uuringuruum.

Palume EGT-l selgitada, millise objektiivse kriteeriumi alusel on Kuusalu IV varu passiivne, kui sama maardla naaberladel toimub kehtivate keskkonnalubade alusel kaevandamine.

Maapõueseaduse § 23 lõike 7 kohaselt otsustab tarbevaru eristamise aktiivseks ja passiivseks maavarade registri kande tegemise otsustaja, tuginedes geoloogilise uuringu tulemustele ja muule kande tegemise ajal saada olevale teabele.

Keskkonnaamet on oma 22.06.2026 kirjas nr DM-135784-8 rõhutanud, et lõpliku otsuse teeb registripidaja.

Eelnõu põhjendus piirdub tõdemusega, et Keskkonnaamet ei andnud kooskõlastust. Eelnõust ei nähtu, et EGT oleks ise hinnanud, kas kaevandamine on õigusaktidega keelatud või keskkonnakaitse vajadust arvestades võimatu, ega arvestanud OÜ Verston Eesti esitatud asjaolusid (25.03.2026 kiri nr 1-10/157-2026: raied, metsa vanus, olemasolevate teede ja karjääride mõju). Palume ka selgitada, millisele õiguslikule alusele tugines EGT 26.02.2026 kirjas nr 13-2/26-336 esitatud nõue lisada aruandele Keskkonnaameti kooskõlastus.

Eelnõus märgitakse, et uuringuala kattub metsise leiukohaga ning viidatakse piiritlemata elupaigas kehtivale isendikaitsele. Lõppjärel duse aluseks on aga Agu Leivitsi hinnang metsise elupaiga kohta. Kui alal kehtib isendikaitse režiim, ei tulene sellest iseenesest kaevandamise võimatus.

Keskkonnaameti 22.08.2025 korralduse nr DM-131784-8 kohaselt ei anna varu arvele võtmine kaevandamise õigust. Aktiivse tarbevaruna arvele võtmine ei kahjusta seega metsist ega selle elupaika, sest kõik looduskaitse lised kaalutlused tuleb nii või teisiti läbi viia kaevandamisloa menetluses. Varu määramine passiivseks juba registrikande etapis otsustab loamenetluse tulemuse ette ning ei ole proportsionaalne.

Lisaks jääb uuringuala Harju maakonna maavarade teemaplaneeringus riigi huviga liiva alale (Soodla), mida eelnõu ei käsitle.

Ettepanek

Võtta Kuusalu IV uuringuruumi ehitusliiva varu (plokid 1–4) arvele aktiivse tarbevaruna, kuna maapõueseaduse § 23 lõikes 6 sätestatud passiivse varu tingimused ei ole täidetud.

Palume korralduse tegemisel käesolevat arvamust arvestada ning teavitada meid, kuidas arvamust arvestati.

Lugupidamisega

Andres Kask
Geoloog
OÜ Verston Eesti